

Byrder, at jeg alene af den Grund ikke vil være med dertil, Byrder, som paa flere væsentlige Punkter ere ganske ubekendte, Byrder, om hvis Rækkevidde man ikke kan danne sig nogen begrundet Mening, forinden man har Systemet indført. Naar det bebrejdes os, at vi nu ville stemme mod Forslaget, som det foreligger til Vedtagelse eller til Forkastelse, medens vi for et Aar siden ikke stemte imod, at Sagen den Gang gik til Landstinget, er det ret ubegribeligt, at en saadan Betragtning kan fremkomme fra Medlemmer, der have siddet nogen Tid i Rigsdagen. De maa dog vide, at den almindelige Regel er, at selv om man ikke sympatiserer med et Forslag, der fremkommer første Gang i Folketinget, selv om man ikke, naar det kommer saa vidt, vil give det sin Tilslutning, er det dog yderst sjældent, at man modsætter sig, at det gaar over til Behandling i det andet Ting. Netop den Betragtning var gældende for vor Afstemning eller Ikke-Afstemning i Fjor, at man ikke paa Forhaand vilde nægte en Sag af saa omfattende Betydning som en Retsreform, der, som sagt, kræver enorme Udgifter saavel for Staten som for den enkelte Borger, der vil sikre sin Ret gennem Domstolene, en Sag, der medfører meget store personlige Byrder for en stor Del af Samfundet, Overgang til og Behandling i det andet Ting. Dette forekommer mig dog ganske klart. Men det er jo vidt forskelligt fra den Situation, der nu foreligger. Nu er Spørgsmaalet dette: Vil man ved atter at give Samtykke til, at denne Sag gaar til det andet Ting, give et bestemt Løfte om, at man ogsaa vil være med til endelig at vedtage den? Og der siger jeg for mit personlige Vedkommende, at det vil jeg ikke, fordi jeg ikke vil give min Stemme til en Retsreform af den Beskaffenhed som den, der her omhandles, hvad enten den saa kommer til at foreligge i Landstingets eller i Folketingets Affattelse. Og det er jo klart, at det, der her ventes som Resultat af en Forhandling i et Fællesudvalg, vide vi alle af Erfaring er et Forslag, der ligger et eller andet Sted imellem de to Affattelser, som Forslaget tidligere har faaet henholdsvis i Folketinget og i Landstinget.

Det, at man ikke vil — og det vil jeg ikke — være med til i Blinde at vedtage et Forslag af saa stor økonomisk Rækkevidde, er ingenlunde og kan ingenlunde uden at benytte Tilsnigelse gøres identisk med, at man ikke vil en Retsreform. Det er dog ganske klart, at for

at man skulde ubetinget gaa med til at tage, hvad der bydes, skulde et af to være Tilfældet: enten skulde den nuværende Retstilstand være saadan, at man for enhver Pris maatte bort fra den, koste hvad det koste vilde, eller ogsaa skulde den Retsreform, der foreligger her, være saa fortrinlig, at man var ganske klar over, at den ikke kunde betaales for dyrt. Naar det ikke er Tilfældet — og jeg benægter, at nogen af de to Ting er Tilfældet — kan man ikke beskyldes for at handle illoyalt eller for paa anden Maade at svigte fornuftige Principper, naar man siger nej til et Forslag som dette, i alt Fald saa længe det ikke er nogenlunde klart oplyst, hvilke de Byrder ere, og hvor stor Rækkevidden af de Byrder er, som baade i den ene og den anden Retning paalægges Stat og Folk.

Jeg skal endnu blot tilføje et eneste Eksempel paa, hvor mærkelig man har lavet Retsreformen her. Man kan benytte over for enhver Statsborger, der af en eller anden Grund kan blive tilkaldt som Vidne i en Sag, Tvangsforanstaltninger, der i visse Tilfælde ere større end dem, man anvender over for den sigtede. Der er den ejendommelige Bestemmelse i denne Retsreform, at alle ere pligtige at tale Sandhed for Domstolene undtagen den sigtede. Han kan ifølge § 753 lade være at svare, hvis han har Lyst, det gør ingen Ting. Vidnerne derimod blive behandlede paa en ganske anden Maade. Vidnerne have Pligt til at sige Sandhed, selvfølgelig, men Midlerne til at fremtvinge Sandheden fra et Vidne, der maaske af en eller anden Grund kunde ønske ikke at sige alt, hvad han ved, Midler til at fremtvinge, at et saadant Vidne kommer til at gøre fuld Fyldest, er hverken mere eller mindre, end at man giver Øvrigheden Ret til at hente ham med Magt, og hvis Sagen udsættes, kan han, som det hedder, tages i Forvaring i indtil 6 Maaned. Hvad vil det sige, at et Vidne tages i Forvaring af det offentlige? Det vil vel sagtens sige, at han bliver sat i Varetægtsarrest eller paa anden Maade berøves Friheden. Jeg tror ikke, det absolut vil falde i Befolkningens Smag i al Almindelighed at kunne blive tilkaldt som Vidne selv i den ubetydeligste Sag, naar det kan have saadanne Følger.

Med Hensyn til Bekostningen kunne vi jo se hen til vort Naboland Norge. Der have de faaet Kærligheden at føle i Anledning af en lignende Lov som den, man nu vil velsigne os med. Jeg skal